

Audiovisuele dragers registreren

Nastasia Vanderperren, PACKED vzw

Bij de start van een digitaliseringsproject is registratie of inventarisatie één van de eerste stappen die de beheerder van een audiovisuele collectie of archief moet ondernemen. Maar hoe ga je te werk wanneer je geen idee hebt van wat er op de tape staat, het om zeer grote hoeveelheden gaat, of er meerdere items op één tape staan?

REGISTREREN OM TE PRIORITEREN

Digitalisering van film, video en audio is erg duur. Op basis van prioriteiten wordt bepaald welke films, tapes of andere dragers zeker gedigitaliseerd moeten worden. Bibliotheken, archieven en documentatiecentra missen vaak de nodige afspeelapparatuur om te achterhalen wat er op de dragers staat. Daarom worden bij audiovisuele dragers vaak prioriteiten bepaald op basis van:

- kwetsbaarheid drager: alle audiovisuele dragers zijn onderhevig aan chemische degradatie, maar sommige dragers meer dan anderen;
- marktpenetratie van een formaat: sommige formaten werden lang en wijdverspreid gebruikt, andere formaten beperkter;
- afwezigheid van afspeelapparatuur: door de komst van nieuwe formaten raken oude formaten in onbruik en verdwijnt de nodige afspeelapparatuur;
- staat van de drager: sommige dragers zijn door hun bewaargeschiedenis meer gedegradeerd dan anderen;
- inhoud: aanvullend kunnen dragers op basis van unieke en originele inhoud voorrang krijgen.

De belangrijkste informatie van audiovisuele dragers heeft hier dus geen betrekking op de inhoud, maar wel op de technische kenmerken. Die laat immers toe om precies te bepalen voor welke dragers digitalisering het meest urgent is. Men moet dus in de eerste plaats niet het werk, maar de drager van het werk beschrijven.

ANDERE VOORDELEN VAN REGISTRATIE

Registratie levert niet alleen belangrijke informatie op voor prioritering. Informatie over het videotapeformaat, de speelduur en de

opnamestandaard zijn ook belangrijk om precieze eisen voor de digitaliseringsapparatuur en de kwaliteit van het eindresultaat te bepalen. Bovendien is ze nodig om de digitaliseringskostprijs correct in te schatten. Ze laat toe om de vereiste afspeeltoestellen te bepalen en om reinigingsprocedures in te schatten die nodig zijn vooraleer de verschillende types dragers te digitaliseren.

Wanneer de dragers terugkeren van het digitaliseringslabo, zal de geregistreerde informatie ook toelaten de dragers opnieuw te herkennen en hen terug op te bergen op hun vertrouwde plaats in het depot.

WELKE GEGEVENS REGISTREREN?

De volgende gegevens moeten worden geregistreerd:

- uniek identificatienummer: bij de registratie moet altijd eerst een uniek identificatienummer worden opgenomen voor elke drager;
- dragerformaat: de kwetsbaarheid verschilt per drager, dragerformaten kunnen worden geïdentificeerd m.b.v. tal van handleidingen;¹
- merk: bepaalde fabrikanten hebben dragers geproduceerd die meer problemen opleveren dan die van andere fabrikanten;
- datum: de productie-, opname- of uitzenddatum is belangrijke informatie om de ouderdom van een drager te kunnen inschatten, de kans op verval stijgt naarmate de ouderdom van de tape;
- speelduur: omdat de exacte opnameduur meestal niet gekend is, wordt de totale duur van de drager gebruikt;
- vervalkenmerken: bijv. scheuren, kreuken, schimmels of stof kunnen problemen opleveren en kunnen geïdentificeerd worden door een visuele controle. ■■

- 1 Ook PACKED vzw heeft een handleiding gepubliceerd over de identificatie van analoge audio-tapeformaten (<http://www.scart.be/?q=nl/content/beknopte-handleiding-voor-het-identificeren-van-analoge-audiotapeformaten>) en over de identificatie van U-matic en Betacam (<http://www.scart.be/?q=nl/content/beknopte-handleiding-voor-het-identificeren-van-u-matic-en-betacam>).

> Meer lezen?

In juli 2014 registreerde PACKED vzw audio- en videotapes bij het dansgezelschap Damaged Goods, zie: <http://www.projecttracks.be/nl/voorbeeldprojecten/detail/registratie-en-identificatie-van-video-en-audiotapes-bij-damaged-goods-voor-digitalisering>.

- > Dit artikel werd bezorgd door PACKED vzw dat als expertisecentrum digitaal erfgoed kennis, ervaring en deskundigheid omtrent digitaal erfgoed centraliseert en verspreidt. Vragen voor PACKED vzw zijn welkom via info@packed.be.